

Vážený pan
Ing. Jiří Šabata
ředitel
Úřad práce České republiky – KP v Olomouci
Vejdovského 988/4
779 00 Olomouc

Na vědomí

Vážená paní
Mgr. Zdeňka Cibulková
ředitelka odboru nepojistných sociálních dávek
Úřad práce České republiky – GŘ
Dobrovského 1278/25
170 00 Praha 7

Sp. zn. 5848/2019/VOP/IR
Č. j. KVOP-25172/2020
Datum 22. června 2020

Vážený pane řediteli,

děkuji Vám za vyjádření k mým závěrům ze šetření ve věci pana A., nar. xxx, bytem yyy (dále také „stěžovatel“), zastoupeného na základě plné moci Charitou Šternberk, Charitní poradnou Nedlužím, Opavská 13, 785 01 Šternberk.

Přes dílčí opatření k nápravě, jež vítám, jsem dospěl k závěru, že Úřad práce České republiky – krajská pobočka v Olomouci, kontaktní pracoviště Šternberk (dále také „úřad práce“), nepřijal nápravu ve věci odnětí příspěvku na bydlení. Vydávám proto své závěrečné stanovisko podle § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv.¹ Součástí stanoviska je návrh opatření k nápravě.

Ve vyjádření jste uznal pochybení úřadu práce ve věci nezahájení řízení o přestupku pronajímatele stěžovatele. K tomu jste uvedl, že jste pověřil vedoucí oddělení nepojistných sociálních dávek Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Olomouci, aby po uplynutí karanténních opatření a krizového řízení úřadu ve spojitosti s pandemií COVID-19 v rámci pravidelných porad seznámila s mým stanoviskem zaměstnance jednotlivých kontaktních pracovišť.

Neuznal jste však pochybení úřadu práce ve věci odnětí příspěvku na bydlení stěžovateli pro nesplnění povinnosti stanovené výzvou (doložení ročního vyúčtování). Uvádíte, že zákon o státní sociální podpoře² neumožňuje se od něj odchýlit, případně použít správní uvážení, jakkoliv je § 25 odst. 2 pro občany v některých případech mimořádně necitlivý. V této souvislosti odkazujete na příložené sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí,³ které dospělo ke stejnému závěru. Uvedeným sdělením ministerstvo informuje stěžovatele, že po zamítnutí jeho odvolání pro opožděnost neshledalo ani důvody pro přezkoumání rozhodnutí v přezkumném řízení nebo pro obnovu řízení.

K mojí úvaze ohledně případného přeplatku na dávce sdělujete, že úřad práce je povinen se v oblasti dávkových systémů řídit § 3 správního řádu,⁴ tj. zjistit stav věci, o němž nejsou

1 Zákon č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

2 Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.

3 Sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 19. 2. 2020, č. j. MPSV-2020/35280-922.

4 Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

důvodné pochybnosti, a ve spojení s § 63 zákona o státní sociální podpoře zkoumat tzv. subjektivní odpovědnost. Neumíte si představit, jak by úřad práce při mnou navrhovaném postupu dokazoval pronajímateli, že přeplatek vznikl jeho vinou a v konkrétní výši, když by k němu fakticky došlo rozhodnutím úřadu práce dávku vyplácet i nadále, ačkoli mu nebyly známy veškeré rozhodné skutečnosti.

Opatření k nápravě, které jste přijal ve věci nezahlášení řízení o přestupku pronajímatele stěžovatele, považuji za dostatečné. Neztotožňuji se však s Vaší argumentací ve věci odnětí příspěvku na bydlení. Zákon o státní sociální podpoře umožňuje správní úvahu úřadu práce v tom, zda dávku pro nesplnění povinnosti stanovené výzvou odejme, či nikoli. V § 61 odst. 2 zákon výslovně stanoví, že nesplní-li příjemce dávky ve stanovené lhůtě povinnost uloženou mu výzvou, může být dávka odejmuta. Úřad práce tak nemusí vždy dávku odnímat, pokud příjemce dávky výzvou uloženou povinnost nesplní.

Pokud jde o povinnost zjistit stav věci, o níž nejsou důvodné pochybnosti, souhlasím s Vámi, že úřad práce je takto povinen postupovat. Při posouzení nároku na příspěvek na bydlení je však třeba pamatovat také na účel této dávky, kterou je pomoc osobám s nízkými příjmy s úhradou nákladů na bydlení, a tím udržení bydlení. Vypočte-li úřad práce příspěvek na bydlení bez doloženého vyúčtování s tím, že nadále bude toto vyúčtování důsledně vymáhat po pronajímateli, mám za to, že na Vámi zmíněný zákonný postup nerezignuje. Úřad práce se nadále bude snažit zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti (získat požadované vyúčtování), současně však zachováním výplaty dávky bude naplněn účel příspěvku na bydlení.

K Vaší námitce, že při mnou navrženém postupu nebude úřad práce schopen prokázat subjektivní odpovědnost pronajímatele za vzniklý přestupek, sděluji, že při postupu podle § 63a zákona o státní sociální podpoře se nezkoumá subjektivní odpovědnost. Podle tohoto ustanovení platí objektivní odpovědnost. Jestliže třetí osoba, tj. osoba odlišná od příjemce dávky a osob společně posuzovaných, nepředloží na výzvu úřadu práce údaje potřebné pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu nebo jestliže tyto údaje byly nesprávné, a v důsledku toho vznikne přeplatek na dávce, je tato třetí osoba povinna jej nahradit.

Z výše uvedených důvodů navrhuji, aby úřad práce v rámci řízení o neprávem odepřené dávce přiznal stěžovateli příspěvek na bydlení od 1. 6. 2019 s tím, že dávku vypočte bez doloženého vyúčtování.

Vážený pane řediteli, dovoluji si Vás požádat, abyste mi podle § 20 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv sdělil, zda jste provedl navržené opatření k nápravě. Odpověď očekávám v zákonné lhůtě **30 dnů** od doručení tohoto stanoviska.

Děkuji Vám za spolupráci.

S pozdravem

JUDr. Stanislav Křeček v. r.
veřejný ochránce práv
(stanovisko je opatřeno elektronickým podpisem)